

Guillem Fiol Pons

Winchester 73

A més del fort impacte que em produeix cada vegada que veig la pel·lícula (i ja no són poques) que n'és el cas explicitar ara, *Winchester 73* ha significat una fita important dins la història cinematogràfica. Per al seu director, Anthony Mann (relegat tradicionalment a la segona fila, però que crec digne d'estar al mateix graó suprem que Ford o Hawks), va ser el film que li va donar un cert nom dins la indústria d'Hollywood, com a realitzador professional i eficaç (etiqueta que mai va contradir, tot i el fracàs comercial de *La caiguda de l'Imperi Romà*). No era el seu primer western, ja que l'havien precedit *Les fures*, western en tot cas un tant peculiar, i *La Porta del Diabole*, estrenada el 1950 i que va inaugurar un certa corrent denunciador d'actituds injustes contra el poble indi. *Winchester 73* també va descobrir

el talent interpretatiu, pel que fa al western, de James Stewart (comparat el mateix any per la seva presència a *Fletxa trencada* de Daves) que seria un habitual de Mann (fins les desavinences de la preproducció de *Night passage*) i del gènere. Mann va creure en les possibilitats de Stewart per a encarnar el difícil paper de Lyn, i el resultat va ser tan convincent que el director mai va dubtar a confiar-li els seus personatges ambigus, d'una heroïcitat molt matisada, que van ocupar gran part de la seva filmografia, i que costa d'imaginar sense el saber fer de Stewart, sense la seva habilitat per mostrar afecte cap a uns i ràbia cap a altres, ganes d'oblidar el passat truculent amb espurnes que el recorden constantment, tot això sota el mateix rostre. El conflicte entre Lyn i el seu germà Matthew (que molts estudiosos remeten a Caïm i Abel mentre personalment m'inclino

a pensar que no tot conflicte fratri-cida s'ha de remuntar a arrels tan llunyanes) és fill (adoptat d'un relat de Stuart N. Lake) del guionista Borden Chase, a qui ja vaig citar respecte d'*El Riu Vermell*, totes dues històries protagonitzades per recerques obsessives entre dos homes que en un principi s'havien apreciat, tal i com passarà en un altre guió esplèndid: *Horitzons llunyans* (per al mateix Mann). Tot i que algú pot acusar *Winchester 73* de "guia turística" pel Far West amb l'excusa d'un inquiet rifle pel mig, la duresa present en la direcció de Mann i el tractament perfectament individualitzat de cada un dels personatges que apareixen en el viatge concedeixen al film un caràcter més aviat de recorregut per als instints més humans: venjança, covardia, coratge, cobdícia, amor. Tot això i molt més en un western d'escassa hora i mitja. ■

